

„Narodne novine“, broj 99/08.

PRAVILNIK O UVJETIMA ZA PROJEKTIRANJE, GRADNJU TE UKLANJANJE GRAĐEVINA U KOJIMA SU SMJEŠTENI IZVORI IONIZIRAJUĆEG ZRAČENJA ILI SE OBAVLJAJU DJELATNOSTI S IZVORIMA IONIZIRAJUĆEG ZRAČENJA

Članak 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se uvjeti za projektiranje, gradnju te uklanjanje građevina u kojima su smješteni izvori ionizirajućeg zračenja ili se obavljaju djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja.

Članak 2.

Pri projektiranju i izgradnji prostorija namijenjenih za korištenje ili proizvodnju izvora ionizirajućeg zračenja, odnosno skladištenje radioaktivnog izvora moraju se odrediti odgovarajuće zaštitne mjere: dostatan broj i pravilan raspored prostorija, oprema prostorija, tehnološki tijek rada s optimalnom organizacijom radnih mjesta i mjere održavanja osobne i iste osoblja, odgovarajuć i sustav provjetravanja te organiziran i siguran sustav sakupljanja i zbrinjavanja radioaktivnog otpada koji nastaje tijekom rada.

Članak 3.

Prostorije iz članka 2. ovog Pravilnika moraju biti projektirane, izgrađene i opremljene tako da zidovi, vrata, dovratnici, prozori, strop i pod tijekom korištenja izvora ionizirajućeg zračenja u svim uvjetima rada, smanjuju vjerojatnost radioaktivnog onečišćenja na najmanju moguću mjeru.

Efektivna doza na vanjskoj površini zida prostorije iz stavka 1. ovoga članka mora biti ispod zakonom propisanih granica, i to toliko niska koliko je to razumno moguće postići i uzimajući u obzir tehničke, gospodarske, socijalne i ostale okolnosti prilikom projektiranja, gradnje i opremanja prostorije iz članka 2. ovog Pravilnika.

Članak 4.

Vrsta, sastav, debljina, način ugradnje i ostala svojstva građiva za izgradnju prostorija iz članka 2. ovog Pravilnika moraju se odrediti i specificirati projektom uzimajući u obzir najveću moguću aktivnost radioaktivnih izvora, najveću energiju i jakost zračenja, usmjerenost snopa zračenja, efektivno vrijeme proizvodnje ionizirajućeg zračenja te radna mjesta u susjednim prostorijama, odnosno nazočnost osoba u okolišu prostorije iz članka 2. ovog Pravilnika.

Članak 5.

Prostorije iz članka 2. ovog Pravilnika moraju biti izgrađene tako da njihove stjenke (zidovi, vrata, prozor, strop i pod) predstavljaju granicu područja izloženosti. ekaonica i kabine za presvlačenje pacijenata te tamna komora za razvijanje rendgenskih filmova moraju biti izvan područja izloženosti.

lanak 6.

U postupku izdavanja lokacijske dozvole Državni zavod za zaštitu od zračenja izdat će uvjete za projektiranje prostorija iz članka 2. ovoga Pravilnika. U postupku izdavanja građevinske dozvole Državni zavod za zaštitu od zračenja izdat će potvrdu ako je glavni projekt izrađen u skladu s uvjetima propisanim Zakonom o zaštiti od ionizirajućeg zračenja i sigurnosti izvora ionizirajućeg zračenja. Stavci 1. i 2. ovoga članka ne primjenjuju se ako se u postupku koji se vodi pred Državnim zavodom za zaštitu od zračenja utvrdi da za korištenje, odnosno skladištenje izvora ionizirajućeg zračenja nije potrebna rekonstrukcija u smislu posebnog propisa. Rješenje o tome dostavit će se građevinskoj inspekciji.

lanak 7.

Na ulaznim vratima u prostoriju za ozračivanje mora se postaviti svjetlosni pokazatelj koji promjenom boje svjetla označuje da je u tijeku ozračivanje pacijenta kao i pisano upozorenje da promjena boje svjetlosnog pokazatelja označava da je u tijeku ozračivanje pacijenta. Vrata prostorije za ozračivanje moraju se moći otvoriti iznutra u svakom trenutku bez obzira je li ozračivanje u tijeku ili ne.

lanak 8.

Radnik uz upravljački uređaj sa svog mjesta mora moći vidjeti bolesnika i dio uređaja koji zrači.

lanak 9.

Ako se tijekom korištenja ili skladištenja radioaktivnih izvora oslobađaju radioaktivni plinovi, pare i aerosoli, prostorija u kojoj se koriste ili skladište radioaktivni izvori mora imati uređaj za provjetravanje s filtrima.

lanak 10.

Primjena mjera zaštite pri radu s otvorenim radioaktivnim izvorima za potrebe provedbe zaštite od ionizirajućeg zračenja razvrstavaju se u tri razreda opasnosti: mala, srednja i visoka opasnost. Razredi opasnosti definirani su Pravilnikom o uvjetima i mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja za obavljanje djelatnosti s radioaktivnim izvorima (»Narodne novine«, br. 125/06).

lanak 11.

Prostorija u kojoj se koriste otvoreni radioaktivni izvori mora biti izgrađena od građiva koji su otporni na utjecaj kemikalija i topline i koje ne upijaju vlagu. Podovi prostorija moraju biti izrađeni cjelovito, bez pukotina i prekida zbog lakšeg održavanja. Ako se tijekom korištenja otvorenih radioaktivnih izvora oslobađaju radioaktivni aerosoli ti se radovi moraju obavljati u digestorima s provjetranjem. Po potrebi u njima se ugrađuju i posebni ugljeni filtri ako se radi s radioaktivnim jodom.

lanak 12.

U prostorijama u kojima se koriste otvoreni radioaktivni izvori mora biti ugrađen samostalan sustav za umjetno provjetranje. Uređaj za provjetranje mora biti projektiran tako da zrak iz prostorija u kojima se koriste radionuklidi ne recirkulira ili ne prijeđe u prostorije u kojima se te tvari ne koriste. Ako se u više prostorija radi s radionuklidima različitih aktivnosti, provjetranjem treba osigurati da protok zraka bude od prostorije niže prema prostorijama više aktivnosti. Prostorije koje služe za uporabu zatvorenih radioaktivnih izvora čija je aktivnost veća od 0.370 GBq, a manja od 370 GBq moraju se opremiti posebnim uređajem za provjetranje. Prostorije koje služe za uporabu zatvorenih radioaktivnih izvora čija je aktivnost veća od 370 GBq moraju se opremiti i sustavom za provjetranje koji osigurava 2 do 10 izmjena zraka na sat, ovisno o aktivnosti tih izvora. Prostorijama u kojima se obavlja priprema i primjena zatvorenih radioaktivnih izvora koji se koriste za brahiterapiju i terapiju s daljinskim upravljanjem izvora te ulazi u postrojenja s panoramskim ozračivanjem moraju prethoditi zaštitna vrata i labirinti.

Članak 13.

Prostorija za ozračivanje uređajem za brahiterapiju visokim brzinama doze s naknadnim uvođenjem radioaktivnog izvora i uređajem za vanjsko ozračivanje mora biti opremljena televizijskim sustavom koji osigurava pregled bolesnika i prostorije u kojoj se obavlja ozračivanje.

Odredbe stavka 1. ovoga članka ne odnose se na primjenu zatvorenih radioaktivnih izvora u terapiji kod kojih se izvor izravno primjenjuje na bolesniku bez pomagala za daljinsko upravljanje izvorom.

Članak 14.

Umivaonici za pranje ruku i sudoperi moraju biti postavljeni u svakoj prostoriji u kojoj se radi s otvorenim radioaktivnim izvorima blizu izlaznih vrata. U laboratorijima ili jedinicama koji pripadaju razredu srednje ili visoke opasnosti, slavina se mora uključiti bez uporabe ruku, npr. nožnim pritiskom na papučicu ispod umivaonika, a za sušenje ruku treba ugraditi uređaje s toplim zrakom ili jednokratne upijajuće ručnike. Odvodi iz sudopera, umivaonika i sifona do glavnog slivnika moraju biti što kraći i moraju imati zapreke za uzimanje uzoraka i povremene kontrole radioaktivnog onečišćenja. U laboratoriju iz razreda srednje i visoke opasnosti potrebno je osigurati poseban odvodni sustav s komorama za odležavanje tekućeg radioaktivnog otpada prije ispuštanja u kanalizaciju. Ako se koriste otvoreni radioaktivni izvori dugog vremena poluraspada potrebno je takve odvode posebno označiti znakom opasnosti od ionizirajućeg zračenja poradi upozorenja osoba koje vrše popravke i održavanje.

Članak 15.

Radne površine za rad s radioaktivnim izvorima moraju imati glatke neprekinute površine koje se lako održavaju i nemaju površinska oštećenja.

Članak 16.

Prostorije za terapiju otvorenim radioaktivnim izvorima moraju biti izgrađene i opremljene sukladno vrsti radionuklida i najvećoj aktivnosti koje se primjenjuju, moraju imati posebnu ekaoniku za bolesnike koji čekaju na primjenu izvora, a posebnu ekaoniku za bolesnike

kojima su primijenjeni radionuklidi, mjesto gdje se otvoreni radioaktivni izvori primjenjuju ili skladište te sobe gdje e biti smješteni bolesnici s primijenjenim radionuklidima. ekaonica za bolesnike kojima su primijenjeni radionuklidi i sobe gdje e biti smješteni bolesnici s primijenjenim radionuklidima smatraju se podru jem izloženosti. Mjesto primjene ili laboratorij mora biti u blizini bolesni kog odjela na kojem leže bolesnici tijekom terapije kako bi se izbjeglo njihovo kretanje kroz dijelove gra evine koji se ne smatraju podru jem izloženosti kao što su dizala, hodnici i sli ni prostori.

lanak 17.

Radno mjesto na kojem se rukuje radioaktivnim svjetle im bojama mora imati dobru rasvjetu i provjetranje.

Izloženim radnicima iz prostorija iz stavka 1. ovog lanka mora biti osigurana posebna prostorija za presvla enje i sanitarni vor.

lanak 18.

Nositelj odobrenja obvezan je o namjeri prenamjene ili prestanka korištenja prostorije, odnosno objekta u kojem su se koristili ili skladištili radioaktivni izvori obavijestiti Državni zavod za zaštitu od zra enja.

Državni zavod za zaštitu od zra enja može nositelju odobrenja ili korisniku rješenjem narediti ispitivanje one iš enja prostorije, odnosno objekta iz stavka 1. ovog lanka.

lanak 19.

U slu aju utvr enog one iš enja prostorija, odnosno objekta iz lanka 2. ovoga Pravilnika, potrebno je provesti uklanjanje one iš enja. Po uklanjanju one iš enja nositelj odobrenja ili korisnik dužan je osigurati ponovno ispitivanje one iš enja prostorije, odnosno objekta iz stavka 1. ovog lanka.

lanak 20.

Ispitivanje one iš enja iz lanka 19. ovoga Pravilnika te njegovo uklanjanje obavljaju ovlašteni stru ni tehni ki servisi.

lanak 21.

U prostoriji s rendgenskim ure ajem, akceleratorom ili drugim ure ajem koji proizvodi ioniziraju e zra enje može se nalaziti isklju ivo oprema i predmeti koji su nužni za korištenje toga ure aja.

lanak 22.

Ako je najve i napon ure aja za dijagnostiku ili terapiju do 150 kV, tada je u zid izme u prostorije s upravlja kim ure ajem i prostorije za ozra ivanje potrebno ugraditi prozor s olovnim staklom zaštitnog u inka koji mora osigurati da je osoba uz upravlja ki ure aj u podru ju nadgledanja.

Izme u upravlja ke prostorije i prostorije za ozra ivanje obvezna je dvosmjerna audio veza. Ako je napon ure aja za terapiju ve i od 150 kV tada se umjesto prozora u prostoriji mora ugraditi televizijski lanac kojim se osigurava pregled prostorije u kojoj se obavlja ozra ivanje.

članak 23.

Ulaz u prostoriju s akceleratorom mora biti zaštićen vratima i labirintom. Pregled prostorije za ozračivanje mora biti osiguran s mjesta uz upravljački uređaj.

članak 24.

Prostorija u kojoj je smješten akcelerator koji proizvodi rendgensko zračenje energije iznad 10 MeV mora imati ugrađenu odgovarajuću zaštitu od neutrona i poseban uređaj za provjetravanje odgovarajuće uinkovitosti.

članak 25.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.